

CENTRUM
PRAWA
HISZPAŃSKIEGO
I EUROPEJSKIEGO

V POLSKO-HISZPAŃSKA KONFERENCJA NAUKOWA

AKTUALNE PROBLEMY FINANSÓW PUBLICZNYCH
I UWARUNKOWAŃ PRAWNYCH
DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORCÓW
W POLSKO-HISZPAŃSKICH STOSUNKACH
GOSPODARCZYCH

V CONFERENCIA SCIENTIFICA POLACO-ESPAÑOLA

PROBLEMAS ACTUALES DE LAS FINANZAS PÚBLICAS Y CONDICIONES
LEGALES DE LA ACTIVIDAD EMPRESARIAL EN LAS RELACIONES
ECONÓMICAS POLACO-ESPAÑOLAS

20-21.05.2021 ONLINE

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
PROGRAM KONFERENCJI	8
POLÍTICA FISCAL Y ESTADO DE DERECHO EN ESPAÑA: LAS CLAVES DEL DENOMINADO “MILAGRO ESPAÑOL”	12
Dr. Santiago Catalá Rubio, profesor titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad Castilla - La Mancha en Cuenca	
SISTEMA DE FINANZAS DE LOS ENTES LOCALES EN ESPAÑA	14
Abogado Julián Huete Cervigón, profesor, Universidad Internacional de Valencia	
AKTUALNE PROBLEMY FINANSOWANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE	18
Prof. dr hab. E. Kornberger-Sokołowska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego	
PRESUPUESTOS GENERALES DEL ESTADO, SUS REFORMAS Y LA SUBIDA IMPOSITIVA EN ESPAÑA FRENTE A LA BAJADA DE IMPUESTOS DEL RESTO DE PAISES DE LA UE	20
Dr. José Luis Muñoz López, profesor, Universidad Nacional de Educación a Distancia	
MIEDZYNARODOWE KOORDYNOWANIE RÓŻNYCH FORM ZATRUDNIENIA I ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	21
dr hab. D. Dzienisiuk, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego	

SKŁAD PUBLIKACJI
BPROG – WWW.BPROG.PL

WARSZAWA 2021

PROBLEMATYKA PODATKOWA SAMOZATRUDNIENIA I INNYCH FORM WYKONYWANIA PRACY ZAROBKOWEJ W HISZPANII ORAZ W POLSCE	23	DERECHOS DEL CONSUMIDOR: DESAFÍOS EN EL MARCO DE LA PANDEMIA COVID-19	33
dr M. Supera-Markowska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego		Abogado Pablo Moya Aznárez, Letrado del Estado Mayor de la Defensa	
DESPLAZAMIENTO TEMPORAL DE TRABAJADORES EN LA UNIÓN EUROPEA	25	RESPONSABILIDAD CIVIL DERIVADA DE ACCIDENTES DE CIRCULACIÓN TRASFRONTERIZOS	34
Abogado Sergio Marco Pérez, profesor asociado, Facultad de Derecho de la Universidad de Murcia		Abogado Jesús Martínez Férez, profesor asociado, Facultad de Derecho de la Universidad de Murcia	
LA PRIVACIDAD EN EL ENTORNO LABORAL A NIVEL EUROPEO: ESPECIAL INCIDENCIA DEL RGPD	26	FUNDAMENTOS DE LA RESPONSABILIDAD EN LA TRANSMISIÓN DOLOSA O IMPRUDENTE DE ENFERMEDADES GRAVES: LA CRISIS DEL COVID-19	36
Abogada Nicoleta Trifan Radu, Nira Abogados		Dra. Silvia Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Cuenca	
WSPÓŁCZESNY ARBITRAŻ JAKO METODA ROZSTRZYGANIA SPORÓW W MIĘDZYNARODOWYM OBROTCIE GOSPODARCZYM	27	CHARAKTER PRAWNY UMOWY DZIERŻAWY W ŚWIETLE PRAWA POLSKIEGO I HISZPAŃSKIEGO	38
mecenas Katarzyna Wąsowicz, Wasowicz Abogados		Sławomir Jasiński, absolwent XVI Edycji Szkoły Prawa Hiszpańskiego	
MÉTODOS ALTERNATIVOS DE RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS EN DERECHO ROMANO - ANALISIS HISTORICO Y CONCLUSIONES PARA EL SISTEMA MODERNO	29	HISZPAŃSKI PODATEK DOCHODOWY OD NIEREZYDENTÓW – KONTROWERSJE I ICH ZNACZENIE W POLSKO-HISZPAŃSKICH STOSUNKACH GOSPODARCZYCH	40
Ángel Patiño Amor, doctorando, Facultad de Ciencias Jurídicas y Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Toledo		Jerzy Litwinow, student WPiA UW	
RELACIONES MERCANTILES EN ROMA ANTIGUA COMO BASE DEL SISTEMA MODERNO DE LA UE	31	INFORMACJA O CENTRUM	42
Dra. Alicia Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Ciencias Jurídicas y Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Toledo		INFORMACJA O XVIII EDYCJI SPH	43
SOSTENIBILIDAD Y LARGOPLACISMO EN LAS SOCIEDADES MERCANTILES ESPAÑOLAS	32		
Dra. María Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Derecho y Ciencias Sociales, Universidad de Castilla-La Mancha en Ciudad Real			

Szanowni Państwo!

Konferencja „Aktualne problemy finansów publicznych i uwarunkowań prawnych działalności przedsiębiorców w polsko-hiszpańskich stosunkach gospodarczych”, która odbędzie się w dniach 20-21 maja 2021 r. na Uniwersytecie Warszawskim (online), jest V Polsko-Hiszpańską Konferencją Naukową organizowaną przez Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Wspólną ideą tych cyklicznych konferencji jest dostarczenie wiedzy o uwarunkowaniach prawnych polsko-hiszpańskiej współpracy gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości w obydwu krajach, w tym w relacjach bilateralnych, stworzenie platformy do wymiany doświadczeń i nawiązywania kontaktów podmiotów nią zainteresowanych oraz ich promocji. Konferencje te łączą świat akademicki i praktyki, studentów i absolwentów, przedsiębiorców i przedstawicieli administracji publicznej oraz instytucji otoczenia biznesu i organizacji pozarządowych.

Pierwsza z cyklicznych konferencji odbyła się w dniu 5 listopada 2015 r. na Uniwersytecie Warszawskim pod tytułem „Polsko-hiszpańska współpraca gospodarcza – uwarunkowania prawne”. II Polsko-Hiszpańska Konferencja Naukowa, która miała miejsce w dniu 10 maja 2017 r. (także na UW), dotyczyła zagadnienia: „Rozwój przedsiębiorczości w polsko-hiszpańskich relacjach gospodarczych – doświadczenia i perspektywy rozwoju oraz uwarunkowania prawne”. III Polsko-Hiszpańska Konferencja Naukowa „Aktualne zagadnienia prawnopodatkowe oraz z zakresu prawa handlowego w polsko-hiszpańskich relacjach gospodarczych” odbyła się w dniu 17 maja 2018 r. (na UW). Natomiast w dniu 16 maja 2019 r. (na UW) miała miejsce IV Polsko-Hiszpańska Konferencja Naukowa „Aktualne problemy i wyzwania w zatrudnianiu pracowników w Polsce i w Hiszpanii w kontekście rozwoju współpracy gospodarczej”. Materiały z tych konferencji są dostępne na stronie internetowej Centrum.

Wystąpienia podczas konferencji wygłaszają przedstawiciele licznych ośrodków akademickich oraz uznani praktycy z Hiszpanii i Polski, a do udziału są zapraszani studenci i absolwenci Szkoły Prawa Hiszpańskiego na Uniwersytecie Warszawskim, studenci i absolwenci WPIA UW oraz innych - polskich i hiszpańskich - uczelni, a także przedstawiciele polskich i hiszpańskich przedsiębiorców, ich organizacji, administracji publicznej (rządowej i samorządowej) i instytucji otoczenia biznesu.

Jest mi niezmiernie miło powitać Państwa wśród Uczestników V Polsko-Hiszpańskiej Konferencji Naukowej „Aktualne problemy finansów publicznych i uwarunkowań prawnych działalności przedsiębiorców w polsko-hiszpańskich stosunkach gospodarczych”, która odbędzie się w dniach 20-21 maja 2021 r. na Uniwersytecie Warszawskim (online).

*Życząc interesujących i owocnych obrad,
pozostaje z poważaniem*

Maria Supera-Markowska

dr Maria Supera-Markowska
Kierownik
Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego

19 maja 2021 r., Warszawa

PROGRAM V POLSKO-HISZPAŃSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

AKTUALNE PROBLEMY FINANSÓW PUBLICZNYCH I UWARUNKOWAŃ PRAWNYCH
DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORCÓW W POLSKO-HISZPAŃSKICH STOSUNKACH GOSPODARCZYCH

PROGRAMA DE V CONFERENCIA CIENTIFICA POLACO-ESPAÑOLA

PROBLEMAS ACTUALES DE LAS FINANZAS PÚBLICAS Y CONDICIONES LEGALES
DE LA ACTIVIDAD EMPRESARIAL EN LAS RELACIONES ECONÓMICAS POLACO-ESPAÑOLAS

20-21.05.2021 ONLINE

20 MAJA 2021, 9:00-14:00

9.00-9.45

POWITANIE I WYSTĄPIENIE INAUGURACYJNE

Otwarcie Konferencji (doc. dr. Marek Grzybowski, Prodziekan ds. finansowych Wydziału Prawa i Administracji UW)

WYKŁAD INAUGURACYJNY: HISZPANIA I POLSKA - DOŚWIADCZENIA CZASÓW PANDEMII COVID, UWARUNKOWANIA DAJSZYCH KONTAKTÓW BILATERALNYCH I PERSPEKTYWY ROZWOJU WSPÓŁPRACY

Jego Ekscelencja Francisco Javier Sanabria Valderrama, Ambasador Hiszpanii w Polsce

9.45-11.20

MODUŁ I: FINANSOWANIE ZADAŃ PUBLICZNYCH I WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W PAŃSTWIE PRAWA

Moderador: Dr. Santiago Catalá Rubio, profesor titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad Castilla - La Mancha en Cuenca

POLITYKA FISKALNA I PRAWORZĄDNOŚĆ W HISZPANII: KLUCZOWE KWESTIE „HISZPAŃSKIEGO CUDU”

Dr. Santiago Catalá Rubio, profesor titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad Castilla - La Mancha en Cuenca

SYSTEM FINANSOWANIA JEDNOSTEK LOKALNYCH W HISZPANII

Abogado Julián Huete Cervigón, profesor, Universidad Internacional de Valencia

AKTUALNE PROBLEMY FINANSOWANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE

Prof. dr hab. E. Kornberger-Sokołowska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

BUDŻET PAŃSTWA, REFORMY ORAZ WZROST PODATKÓW W HISZPANII WOBEC OBNIŻANIA PODATKÓW W POZOSTAŁYCH KRAJACH UE

Dr. José Luis Muñoz López, profesor, Universidad Nacional de Educación a Distancia

PYTANIA I DYSKUSJA PROBLEMOWA

20 MAYO 2021, 9:00-14:00

9.00-9.45

BIENVENIDA Y DISCURSO DE INAUGURACIÓN

Inauguración de la Conferencia (doc. dr. Marek Grzybowski, Prodziekan ds. finansowych Wydziału Prawa i Administracji UW)

DISCURSO DE INAUGURACIÓN - ESPAÑA Y POLONIA: EXPERIENCIAS DE LA PANDEMIA DE COVID, CONDICIONES PARA NUEVOS CONTACTOS BILATERALES Y PERSPECTIVAS PARA EL DESARROLLO DE LA COOPERACIÓN

Excelentísimo Señor Francisco Javier Sanabria Valderrama, Embajador de España en Polonia

9.45-11.20

MODULO I: FINANCIAMIENTO DE TAREAS PÚBLICAS Y APOYO AL DESARROLLO DEL ESPÍRITU EMPRESARIAL EN EL ESTADO DE DERECHO

Moderador: Dr. Santiago Catalá Rubio, profesor titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad Castilla - La Mancha en Cuenca

POLÍTICA FISCAL Y ESTADO DE DERECHO EN ESPAÑA: LAS CLAVES DEL DENOMINADO “MILAGRO ESPAÑOL”

Dr. Santiago Catalá Rubio, profesor titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad Castilla - La Mancha en Cuenca

SISTEMA DE FINANZAS DE LOS ENTES LOCALES EN ESPAÑA

Abogado Julián Huete Cervigón, profesor, Universidad Internacional de Valencia

PROBLEMAS ACTUALES DE FINANCIAMIENTO DE LOS ENTES AUTÓNOMOS REGIONALES O LOCALES EN POLONIA

Prof. dr hab. E. Kornberger-Sokołowska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

PRESUPUESTOS GENERALES DEL ESTADO, SUS REFORMAS Y LA SUBIDA IMPOSITIVA EN ESPAÑA FRENTE A LA BAJADA DE IMPUESTOS DEL RESTO DE PAISES DE LA UE

Dr. José Luis Muñoz López, profesor, Universidad Nacional de Educación a Distancia

PREGUNTAS Y DEBATE

PROGRAM V POLSKO-HISZPAŃSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

PROGRAMA DE V CONFERENCIA CIENTIFICA POLACO-ESPAÑOLA

20-21.05.2021 ONLINE

11.20-11.40 PRZERWA

11.40-13.50

MODUŁ II: WYBRANE ZAGADNIENIA PROBLEMOWE Z ZAKRESU MIĘDZYNARODOWEGO OBROTU GOSPODARCZEGO

Moderator: Dr. José Luis Muñoz López, profesor, Universidad Nacional de Educación a Distancia

MIĘDZYNARODOWE KOORDYNOWANIE RÓŻNYCH FORM ZATRUDNIENIA I ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

dr hab. D. Dzienisiuk, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

PROBLEMATYKA PODATKOWA SAMOZATRUDNIENIA I INNYCH FORM WYKONYWANIA PRACY ZAROBKOWEJ W HISZPANII ORAZ W POLSCE

dr M. Supera-Markowska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

TYMCZASOWE DELEGOWANIE PRACOWNIKÓW NA TERYTORIUM UNII EUROPEJSKIEJ

Abogado Sergio Marco Pérez, profesor asociado, Facultad de Derecho de la Universidad de Murcia

PRYWATNOŚĆ W ŚRODOWISKU PRACY NA POZIOMIE EUROPEJSKIM: SZCZEGÓLNE ZNACZENIE RODO

Abogada Nicoleta Trifan Radu, Nira Abogados

WSPÓŁCZESNY ARBITRAŻ JAKO METODA ROZSTRZYGANIA SPORÓW W MIĘDZYNARODOWYM OBROTCIE GOSPODARCZYM

mecenas Katarzyna Wąsowicz, Wasowicz Abogados

ALTERNATYWNE METODY ROZWIĄZYWANIA KONFLIKTÓW W PRAWIE RZYMSKIM - ANALIZA HISTORYCZNA I WNIOSKI DLA SYSTEMU WSPÓŁCZESNEGO

Ángel Patiño Amor, doctorando, Facultad de Ciencias Jurídicas y Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Toledo

PYTANIA I DYSKUSJA PROBLEMOWA

13.50-14.00

PODSUMOWANIE I ZAMKNIĘCIE PIERWSZEGO DNIA KONFERENCJI

11.20-11.40 DESCANSO

11.40-13.50

MODULO II: TEMAS ESCOGIDOS DEL ÁMBITO DEL COMERCIO INTERNACIONAL

Moderador: Dr. José Luis Muñoz López, profesor, Universidad Nacional de Educación a Distancia

COORDINACIÓN INTERNACIONAL DE DIFERENTES FORMAS DE EMPLEO Y SEGURIDAD SOCIAL

dr hab. D. Dzienisiuk, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

PROBLEMAS TRIBUTARIOS DEL AUTO-EMPLEO Y OTRAS FORMAS DE ACTIVIDAD REMUNERADA EN ESPAÑA Y POLONIA

dr M. Supera-Markowska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

DESPLAZAMIENTO TEMPORAL DE TRABAJADORES EN LA UNIÓN EUROPEA

Abogado Sergio Marco Pérez, profesor asociado, Facultad de Derecho de la Universidad de Murcia

LA PRIVACIDAD EN EL ENTORNO LABORAL A NIVEL EUROPEO: ESPECIAL INCIDENCIA DEL RGPD

Abogada Nicoleta Trifan Radu, Nira Abogados

EL ARBITRAJE MODERNO COMO MÉTODO DE SOLUCIÓN DE CONTROVERSIAS DEL COMERCIO INTERNACIONAL

mecenas Katarzyna Wąsowicz, Wasowicz Abogados

MÉTODOS ALTERNATIVOS DE RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS EN DERECHO ROMANO - ANALISIS HISTORICO Y CONCLUSIONES PARA EL SISTEMA MODERNO

Ángel Patiño Amor, doctorando, Facultad de Ciencias Jurídicas y Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Toledo

PREGUNTAS Y DEBATE

13.50-14.00

RESUMEN Y CLAUSURA DEL PRIMER DÍA DE LA CONFERENCIA

PROGRAM V POLSKO-HISZPAŃSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

PROGRAMA DE V CONFERENCIA SCIENTIFICA POLACO-ESPAÑOLA

20-21.05.2021 ONLINE

21 MAJA 2021, 9:00-13:00

9.00-9.30

POWITANIE I WYSTĄPIENIE PODSUMOWUJĄCE PIERWSZY DZIEŃ KONFERENCJI

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

9.30-11.20

MODUŁ III: WYBRANE ASPEKTY ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZEDSIĘBIORCÓW I WOBEC PRZEDSIĘBIORCÓW

Moderator: dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

STOSUNKI HANDLOWE W STAROŻYTNYM RZYMIE JAKO PODSTAWA WSPÓŁCZESNEGO SYSTEMU W UE

Dra. Alicia Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Ciencias Jurídicas y Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Toledo

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ I PODEJŚCIE DŁUGOTERMINNE W HISZPAŃSKICH SPÓŁKACH HANDLOWYCH

Dra. María Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Derecho y Ciencias Sociales, Universidad de Castilla-La Mancha en Ciudad Real

PRAWA KONSUMENTÓW: WYZWANIA W DOBIE PANDEMII COVID-19

Abogado Pablo Moya Aznárez, Letrado del Estado Mayor de la Defensa

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA W PRZYPADKU WYPADKÓW W OBROTCIE TRANSGRANICZNYM

Abogado Jesús Martínez Férez, profesor asociado, Facultad de Derecho de la Universidad de Murcia

PODSTAWY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA UMYŚLNE LUB NIEUMYŚLNE PRZENOSZENIE POWAŻNYCH CHOROBY: KRYZYS COVID-19

Dra. Silvia Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Cuenca

PYTANIA I DYSKUSJA PROBLEMOWA

11.20-11.30 PRZERWA

21 MAYO 2021, 9:00-13:00

9.00-9.30

BIENVENIDA Y RESUMEN DEL PRIMER DÍA DE LA CONFERENCIA

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

9.30-11.20

MODULO III: ELEGIDOS ASPECTOS DE RESPONSABILIDAD DE LOS EMPRESARIOS Y FRENTE A LOS EMPRESARIOS

Moderador: dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

RELACIONES MERCANTILES EN ROMA ANTIGUA COMO BASE DEL SISTEMA MODERNO DE LA UE

Dra. Alicia Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Ciencias Jurídicas y Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Toledo

SOSTENIBILIDAD Y LARGOPLACISMO EN LAS SOCIEDADES MERCANTILES ESPAÑOLAS

Dra. María Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Derecho y Ciencias Sociales, Universidad de Castilla-La Mancha en Ciudad Real

DERECHOS DEL CONSUMIDOR: DESAFÍOS EN EL MARCO DE LA PANDEMIA COVID-19

Abogado Pablo Moya Aznárez, Letrado del Estado Mayor de la Defensa

RESPONSABILIDAD CIVIL DERIVADA DE ACCIDENTES DE CIRCULACIÓN TRASFRONTERIZOS

Abogado Jesús Martínez Férez, profesor asociado, Facultad de Derecho de la Universidad de Murcia

FUNDAMENTOS DE LA RESPONSABILIDAD EN LA TRANSMISIÓN DOLOSA O IMPRUDENTE DE ENFERMEDADES GRAVES: LA CRISIS DEL COVID-19

Dra. Silvia Valmaña Ochaíta, profesora titular, Facultad de Ciencias Sociales, Universidad de Castilla - La Mancha en Cuenca

PREGUNTAS Y DEBATE

11.20-11.30 DESCANSO

PROGRAM V POLSKO-HISZPAŃSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

PROGRAMA DE V CONFERENCIA SCIENTIFICA POLACO-ESPAÑOLA

20-21.05.2021 ONLINE

11.30-12.45

MODUŁ IV: POLSKO-HISZPAŃSKA WSPÓŁPRACA NAUKOWA I DYDAKTYCZNA - DOŚWIADCZENIA Z DZIAŁALNOŚCI CENTRUM PRAWA HISZPAŃSKIEGO I EUROPEJSKIEGO

Moderator: dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

PREZENTACJA CENTRUM I PROJEKTÓW ZREALIZOWANYCH W CENTRUM

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

REFERATY STUDENTÓW I ABSOLWENTÓW SZKOŁY PRAWA HISZPAŃSKIEGO ORAZ WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

CHARAKTER PRAWNY UMOWY DZIERŻAWY
W ŚWIETLE PRAWA POLSKIEGO I HISZPAŃSKIEGO

Sławomir Jasiński, absolwent XVI Edycji Szkoły Prawa Hiszpańskiego

HISZPAŃSKI PODATEK DOCHODOWY
OD NIEREZYDENTÓW - KONTROWERSJE
I ICH ZNACZENIE W POLSKO-HISZPAŃSKICH
STOSUNKACH GOSPODARCZYCH

Jerzy Litwinow, student WPiA UW

PLAN DZIAŁAŃ CENTRUM W ROKU AKADEMICKIM 2021/2022 I NASTĘPNYCH

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

12.45-13.00

PODSUMOWANIE I ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

11.30-12.45

MODULO IV: COOPERACIÓN CIENTÍFICA Y DOCENTE POLACO-ESPAÑOLA - EXPERIENCIAS DE LA ACTIVIDAD DEL CENTRO DE DERECHO ESPAÑOL Y EUROPEO

Moderador: dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

PRESENTACIÓN DEL CENTRO Y PROYECTOS REALIZADOS EN EL CENTRO

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

DISCURSOS DE LOS ESTUDIANTES Y GRADUADOS DE LA ESCUELA DE DERECHO ESPAÑOL Y FACULTAD DE DERECHO Y ADMINISTRACIÓN DE LA UNIVERSIDAD DE VARSOVIA

LA NATURALEZA JURÍDICA DEL CONTRATO
DE ARRENDAMIENTO SEGÚN LA LEGISLACIÓN
POLACA Y ESPAÑOLA

Sławomir Jasiński, absolwent XVI Edycji Szkoły Prawa Hiszpańskiego

IMPUESTO SOBRE LE RENTA DE NO RESIDENTES
ESPAÑOL - CONTROVERSIAS Y SU IMPACTO EN
LAS RELACIONES ECONÓMICAS POLACO-
ESPAÑOLAS

Jerzy Litwinow, student WPiA UW

PLAN DE ACTIVIDADES DEL CENTRO EN EL AÑO ACADÉMICO 2021/2022 Y LOS AÑOS SIGUIENTES

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

12.45-13.00

RESUMEN Y CLAUSURA DE LA CONFERENCIA

dr M. Supera-Markowska, Kierownik Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

DR. SANTIAGO CATALÁ RUBIO, PROFESOR TITULAR, FACULTAD DE CIENCIAS SOCIALES, UNIVERSIDAD CASTILLA - LA MANCHA EN CUENCA

POLÍTICA FISCAL Y ESTADO DE DERECHO EN ESPAÑA:

LAS CLAVES DEL DENOMINADO MILAGRO ESPAÑOL

España es un país que comparte, sorprendentemente, muchos aspectos comunes con Polonia: similar extensión de territorio y número de pobladores, catolicidad sociológica, estreno reciente de regímenes democráticos, así como ingreso en la Unión Europea, etc.

La gran diferencia, tal vez, radique en que Polonia, desgraciadamente, no ha sido dueña de su destino durante largos y frecuentes períodos históricos, mientras que en el caso Español esto ha sido una excepción -y no la regla-.

Actualmente, ambos países -tal vez- estén experimentando procesos diferentes en cuanto a la consolidación de verdaderos Estados de Derecho y, por tanto, de modelos verdaderamente democráticos, en el sentido más profundo del término. La pregunta es si esta circunstancia afecta -o no- al progreso integral de las naciones.

Mi país, que lleva unos años de ventaja en ambos procesos (el democratizador y el europeo), tal vez pueda realizar reflexiones útiles de su experiencia que puedan servir a un país maravilloso, no exento de riesgos y problemas, como es Polonia.

Mi intervención, en este contexto, abordará cuestiones relacionadas con:

- LAS RELACIONES ENTRE EL MODELO CONSTITUCIONAL Y EL ESTADO DE DERECHO.
- LAS RELACIONES ENTRE ÉSTE Y EL PROGRESO.
- EL PAPEL DE LA NORMA JURÍDICA.
- LAS POLÍTICAS FISCALES MÁS SENSATAS Y EFIZACES.

- EL PROBLEMA DEL EURO.
- OBJETIVOS ESTRATÉGICOS PARA UN MAYOR Y MEJOR CRECIMIENTO Y DESARROLLO.
- REFLEXIONES FINALES.

ABOGADO JULIÁN HUETE CERVIGÓN, PROFESOR, UNIVERSIDAD INTERNACIONAL DE VALENCIA

SISTEMA DE FINANZAS DE LOS ENTES LOCALES EN ESPAÑA

1.- INTRODUCCIÓN

El Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales, es la base del sistema de financiación local. Esta norma refunde la legislación al tiempo que incluye las reformas instrumentadas a través de la Ley 51/2002, de 27 de diciembre y de la Ley 62/2003, de 30 de diciembre, de medidas fiscales, administrativas y del orden social, que tienen incidencia tanto en el ámbito financiero como en el ámbito tributario. Veremos las notas fundamentales de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales sobre Financiación Local.

2.- RECURSOS DEL LAS ENTIDADES LOCALES

- Recursos de los municipios
- Recursos de la provincia
- Recursos de otras entidades locales
- Regímenes especiales

3.- NORMATIVA PRINCIPAL SOBRE FINANCIACIÓN LOCAL.

- Constitución Española (artículo 142 y disposición transitoria quinta)
- Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales
- Ley Orgánica 4/2012, de 28 de septiembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera
- Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera
- Ley 17/2012, de 27 de diciembre, de Presupuestos Generales del Estado para el año 2013 (extracto para Corporaciones locales: Título VII, DA 22ª, DA 70ª, DA 73ª, DA 74ª y DF 31ª)

- Ley 22/2005, de 18 de noviembre, por la que se incorporan al ordenamiento jurídico español diversas directivas comunitarias (fiscalidad de productos energéticos, sociedades matrices y filiales, aportación a fondos de pensiones) (Disposición adicional 2ª)
- Ley 51/2002, de 27 de diciembre, de reforma de la Ley 38/1988, de 28 de diciembre, reguladora de las Haciendas Locales (Disposición adicional 10ª)
- Ley 51/2002, de 27 de diciembre, de reforma de la Ley 38/1988, de 28 de diciembre, reguladora de las Haciendas Locales (Disposición adicional 4ª)
- Ley 25/1998, de 13 de julio, de modificación del Régimen Legal de las Tasas Estatales y Locales y de Reordenación de las Prestaciones Patrimoniales de Carácter Público.
- Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local (Títulos VIII y X)
- Real Decreto-ley 8/2013, de 28 de junio, de medidas urgentes contra la morosidad de las administraciones públicas y de apoyo a entidades locales con problemas financieros.
- Real Decreto-ley 4/2013, de 22 de febrero, de medidas de apoyo al emprendedor y de estímulo del crecimiento y de la creación de empleo.
- Real Decreto-ley 7/2012, de 9 de marzo, por el que se crea el Fondo para la financiación de los pagos a proveedores
- Real Decreto-ley 4/2012, de 24 de febrero, por el que se determinan obligaciones de información y procedimientos necesarios para establecer un mecanismo de financiación para el pago a los proveedores de las entidades locales
- Real Decreto-ley 8/2011, de 1 de julio, de medidas de apoyo a los deudores hipotecarios, de control del gasto público y cancelación de deudas con empresas y autónomos contraídas por las entidades locales, de fomento de la actividad empresarial
- Real Decreto-ley 8/2010, de 20 de mayo, por el que se adoptan medidas extraordinarias para la reducción del déficit público
- Real Decreto-ley 5/2009, de 24 de abril, de medidas extraordinarias y urgentes para facilitar a las Entidades Locales el saneamiento de deudas pendientes de pago con empresas y autónomos
- Real Decreto Legislativo 1175/1990, de 28 de septiembre, por el que se aprueban las tarifas y la instrucción del Impuesto sobre Actividades Económicas
- Real Decreto 424/2017, de 28 de abril, por el que se regula el régimen jurídico del control interno en las entidades del Sector Público Local
- Real Decreto-ley 17/2014, de 26 de diciembre, de medidas de sostenibilidad financiera de las comunidades autónomas y entidades locales y otras de carácter económico
- Real Decreto 1463/2007, de 2 de noviembre, por el que se aprueba el reglamento de desa-

rrollo de la Ley 18/2001, de 12 de diciembre, de Estabilidad Presupuestaria, en su aplicación a las entidades locales

- Real Decreto 500/1990, de 20 de abril, por el que se desarrolla el Capítulo primero del Título sexto de la Ley 39/1988, de 28 de diciembre, reguladora de las Haciendas Locales, en materia de Presupuestos
- Orden HAP/2105/2012, de 1 de octubre, por la que se desarrollan las obligaciones de suministro de información previstas en la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera
- ORDEN EHA/3565/2008, de 3 de diciembre, por la que se aprueba la estructura de los presupuestos de las entidades locales
- RESOLUCION de 14 de septiembre de 2009, de la DGCFAEL, por la que se dictan medidas para el desarrollo de la Orden EHA/3565/2008
- RESOLUCION de 5 de mayo de 2009, Dirección Gral de Coordinación Financiera con las CCAA y Entidades Locales, se establece el procedimiento e información a suministrar por las entidades locales que se acojan a lo dispuesto en el Título 1 del RD-ley 5/2009

4.- COLABORACIÓN ENTRE LA AGENCIA TRIBUTARIA Y LAS ENTIDADES LOCALES

- Protocolo de colaboración entre la Agencia Estatal de Administración Tributaria y la Federación Española de Municipios y Provincias
- Convenio de colaboración entre la Agencia Estatal de Administración Tributaria y la Federación Española de Municipios y Provincias en materia de suministro de información de carácter tributario a las Entidades Locales (BOE, 03-abril-2021)
- Convenio de colaboración entre la Agencia Estatal de Administración Tributaria y la Federación Española de Municipios y Provincias en materia de intercambio de información y colaboración en la gestión recaudatoria con las Entidades Locales (BOE, 03-abril-2021)
- Convenio de colaboración en materia de presentación telemática de declaraciones
- Convenio entre la Agencia Estatal de Administración Tributaria y la Federación Española de Municipios y Provincias para la recaudación en vía ejecutiva de los recursos de derecho público de las Corporaciones Locales (BOE, 31-mayo-2019)
- Anexo VIII del Convenio entre la Agencia Estatal de Administración Tributaria y la Federación Española de Municipios y Provincias para la recaudación en vía ejecutiva de los recursos de derecho público de las Corporaciones Locales, que recoge la relación de municipios con población superior a 20.000 habitantes (BOE, 23- julio-2019)
- Relación de entidades locales adheridas a los nuevos Convenios
- Relación de entidades locales adheridas a los Convenios 2003 (a extinguir)

5.- REFORMA DEL SISTEMA DE FINANCIACIÓN LOCAL. LA ETERNA Y DEMANDADA ASIGNATURA PENDIENTE.

La Comisión de expertos sobre la revisión del modelo de financiación local se constituyó por Acuerdo del Consejo de Ministros de 10 de febrero de 2017, con el fin de realizar los “análisis que sean necesarios para la formulación posterior de un nuevo modelo de financiación local que se fundamente en los principios de solidaridad, suficiencia, equidad, transparencia, corresponsabilidad fiscal y garantía de acceso de los ciudadanos a los servicios públicos básicos de prestación obligatoria. Los trabajos se referirán al Sistema de Financiación Local, contemplando de forma integral aspectos financieros, tributarios y presupuestarios, contenidos en el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales.”

La primera sesión, constitutiva, se celebró el día 1 de marzo de 2017. En los cinco meses siguientes se han realizado los trabajos que, finalmente, se han recogido en un informe que ha sido entregado el 26 de julio de 2017, y que se ha presentado con anterioridad a la finalización del plazo de seis meses establecido en aquel Acuerdo de Consejo de Ministros.

El Informe tiene un contenido amplio, en el que se analiza la dimensión de la administración local en España, los principios que deberían informar la inserción de las entidades locales en el conjunto de las administraciones públicas así como los principios de disciplina presupuestaria, la situación de cada una de las figuras tributarias (impuestos, tasas y contribuciones especiales) y las propuestas para su reforma bien en aspectos determinados, bien de forma más amplia, y la revisión de la organización administrativa y procedimental. Asimismo, se ha analizado el sistema de transferencias, los problemas actuales y propuestas de reforma, incluyendo un análisis sucinto de la financiación del transporte público

PROF. DR HAB. E. KORNBERGER-SOKOŁOWSKA,
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersYTETU
WARSZAWSKIEGO

AKTUALNE PROBLEMY FINANSOWANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE

System dochodów jednostek samorządu terytorialnego (JST) ukształtowany został od początku funkcjonowania samorządu w Polsce w oparciu o podział dochodów na dochody własne i dochody transferowane z innych zasobów środków publicznych (tj. głównie z budżetu państwa, a następnie uzupełniony od momentu rozpoczęcia absorpcji środków unijnych właśnie o te środki). Ewolucja systemu dochodów JST związana była z jednej strony z powiększaniem ich kompetencji (w tym przede wszystkim z obligatoryjnym przyjęciem do realizacji zadań oświatowych), a także z utworzeniem ponadgminnych szczebli samorządu terytorialnego. Podstawy prawne regulujące kwestie finansowania zadań JST w latach 1991-2003 cechowała niestabilność oraz zakładana tymczasowość rozwiązań prawnych (które następnie były sukcesywnie przedłużane) aż do czasu wprowadzenia w życie obowiązującej do dziś ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa ta podlegała także licznym korektom, dokonywanym doraźnie, metodą „którą można określić jako „metodę prób i błędów”. Trudno zatem uznać, że kształtowany w ten sposób system finansowania JST realizuje zasadę jego pewności i trwałości, o której mowa w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego. Zasada ta jest jedną z głównych przesłanek prowadzenia racjonalnej polityki finansowej przez poszczególne jednostki samorządowe.

Cześć dochodów jednostek samorządu terytorialnego ma charakter obligatoryjny (w tym przede wszystkim dochody własne, subwencje i niektóre rodzaje dotacji), część natomiast ma charakter fakultatywny.

System dochodów własnych JST oparty jest na wielu, różnych źródłach o charakterze publiczno-prawnym i prywatnoprawnym. Ich rola jest znacząco zróżnicowana, zarówno ze względu na szczebel samorządu, jak i w poszczególnych kategoriach jednostek samorządowych danego szczebla. Dochody własne JST obejmują takie dochody, które powtarzają się na wszystkich szczeblach samorządu (dochody samorządowych jednostek budżetowych, wpłaty zakładów budżetowych, dochody z majątku itp.), oraz dochody własne przyznane tylko gminom, które też wyposażono w zakresie niektó-

rych podatków gminnych w ograniczone władztwo podatkowe. Pozbawienie powiatów i województw własnych podatków jest niezgodne z postanowieniem art. 9 ust.3 EKSL. Formalnie do dochodów własnych zalicza się także udziały w obu podatkach dochodowych, zróżnicowane co do wielkości ze względu na szczeble samorządu. Samorządy nie dysponują w tym wypadku tytułem prawnym do danego źródła dochodów, a jedynie tytułem prawnym do wpływów z tego źródła. Są one znaczącym źródłem dochodów, ale też w dużej mierze ich wydajność fiskalna związana jest z koniunkturą gospodarczą oraz realizowaną przez władzę centralną polityką.

Istotnym źródłem dochodów własnych gmin jest podatek od nieruchomości, którego konstrukcja i sposób regulacji budzi bardzo duże wątpliwości interpretacyjne, co znacząco osłabia znaczenie tego podatku jako stabilnego i przewidywalnego źródła dochodów.

Kierunki zmian w systemie dochodów JST zostały wyznaczone zarówno na gruncie doktryny, jak też postulatów praktyków – samorządowców. Koncentrują się one wokół następujących kwestii:

- ograniczania w ogólnej strukturze dochodów transferowych o charakterze uznaniowym i zwiększania roli dochodów własnych,
- zmian w zasadach subwencjonowania w tym szczególnie zmian w systemie części oświatowej oraz wypłat wyrównawczych,
- sparametryzowania obliczeń wielkości środków dotacji celowych na zadania zlecone i na tzw. powiatowe służby, inspekcje, straż (przy znacznym przekształceniu zadań zleconych w zadania własne i powiększeniu źródeł dochodów Dla poprawy przejrzystości zasad podziału dotacji powinny w szerszym zakresie zostać wdrożone procedury konkursowe z wykorzystaniem doświadczeń systemu podziału środków w ramach programów operacyjnych realizowanych w związku z absorpcją środków europejskich.
- wzmocnienie na poziomie ustawowym gwarancyjnej roli zasady adekwatności,
- w przypadkach naruszenia zasady adekwatności szersze wprowadzenie instytucji rekompensat (obecnie jest to instytucja o wąskim zastosowaniu bardzo fragmentarycznym i punktowym, dotyczy zresztą nie najistotniejszych dla JST dochodów),

Obecne regulacje zarówno konstytucyjne, jak i ustawowe dotyczące systemu dochodów JST nie zabezpieczają w dostatecznym stopniu właściwej realizacji podstawowych cech samorządu, które oparte są o idee samodzielności finansowej i niezależności działania. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że samodzielność samorządu, w tym jego samodzielność finansowa, jest wartością przesądzającą o pozycji JST w strukturach państwa.

DR. JOSÉ LUIS MUÑOZ LÓPEZ, PROFESOR, UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACIÓN A DISTANCIA

PRESUPUESTOS GENERALES DEL ESTADO, SUS REFORMAS Y LA SUBIDA IMPOSITIVA EN ESPAÑA FRENTE A LA BAJADA DE IMPUESTOS DEL RESTO DE PAISES DE LA UE

En el año 2021 España experimentó numerosos cambios que incrementaron la presión fiscal. Por tanto, la política fiscal española parece encaminarse con una tónica diferente a las políticas de otros países donde se han reducido los impuestos. A presentar, explicar y analizar estos temas se dedicará la conferencia titulada "Presupuestos generales del estado, sus reformas y la subida impositiva en España frente a la bajada de impuestos del resto de países de la UE" de acuerdo con el siguiente plano:

1. La tributación y su carácter contributivo.

La constitución de 1978 y sus principios.

2. Los presupuestos generales.

Garantía del sistema contributivo y del gasto público.

3. La reforma de los presupuestos generales 2021.

Principales aspectos.

4. ¿Subida o bajada de impuestos?

España, el único país de Europa que apuesta por la subida impositiva.

¿Qué alternativas hay?

¿Se equivoca España frente al resto de países?

DR HAB. D. DZIENISIUK, WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersytetu warszawskiego

MIĘDZYNARODOWE KOORDYNOWANIE RÓŻNYCH FORM ZATRUDNIENIA I ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Rozwój ilościowy i jakościowy obrotu gospodarczego przejawia się również w pojawianiu się coraz to nowych form świadczenia pracy i usług lub współpracy gospodarczej na rzecz odbiorców krajowych lub zagranicznych. Skutki niemożności wykonywania dostatecznej działalności zarobkowej ma minimalizować szeroko pojęte zabezpieczenie społeczne. Prawo do zabezpieczenia społecznego jest obecnie uznawane za jedno z podstawowych praw człowieka. Krajowe systemy zabezpieczenia społecznego są bardzo różne. Są one uznawane za ważny instrument służący spójności i polityce społeczno- gospodarczej, a więc istotny atrybut suwerenności państwowej. Przeznacza się na nie poważne środki finansowe. Krajowe prawo zabezpieczenia społecznego, jako prawo zajmujące się sprawami i finansami publicznymi, może oddziaływać jedynie w danym państwie; nie jest w stanie wpłynąć na działania instytucji innych państw. Jednocześnie osoby migrujące potrzebują zabezpieczenia społecznego tak samo, jak osoby pracujące tylko w jednym państwie (np. uprawnienia mieszkańców w państwie pochodzenia dzieci osób migrujących).

Rozwiązania mające godzić interes publiczny oraz osób migrujących i członków ich rodzin są przedmiotem międzynarodowych lub ponadkrajowych instrumentów prawnych. Mogą one mieć charakter dwustronny lub wielostronny; obejmować osoby w różnych sytuacjach (aktywne lub nieaktywne zarobkowo; pracujące w warunkach podporządkowania lub na własny rachunek, itd.).

W Polsce w drugiej połowie 2020 r. do najwyższego poziomu w historii wzrosła liczba ubezpieczonych obcokrajowców. Największą grupę (73,4 proc.) stanowili obywatele Ukrainy

- w grudniu 2020 r. były to 532 503 osoby. Dlatego szczególnie ważnym przykładem umowy dwustronnej jest umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym sporządzona w Kijowie dnia 18 maja 2012 r.

W Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewidziano „środki niezbędne do ustanowienia swobodnego przepływu pracowników”. Na tej podstawie przyjęto wielostronne akty koordynujące,

przede wszystkim rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Problematyczna jest relacja regulacji o prawie pobytu i swobodzie przemieszczania się w UE do rozwiązań przyjętych w rozporządzeniach koordynujących (dopuszczalność wystawiania zaświadczenie A1 dla ukraińskich pracowników wyjeżdżających z Polski do innych państw członkowskich).

Ze względu na zróżnicowanie krajowych systemów zabezpieczenia społecznego wielostronne akty prawne służące koordynacji muszą używać bardzo ogólnych i pojemnych pojęć. Wynika stąd problem zakwalifikowania określonej formy wykonywania pracy do jednej z ustanowionych kategorii, np. czy w Polsce liczna grupa tzw. zleceniobiorców (osób wykonujących usługi) to osoby wykonujące pracę najemną, czy na własny rachunek.

Do najważniejszych zasad koordynacji zalicza się zasady: równego traktowania; przynależności do jednego systemu; zachowania praw w trakcie nabywania i praw nabytych oraz współpracy instytucji zabezpieczenia społecznego. W rozporządzeniach unijnych jako podstawową regułę ustalania, w którym państwie dana osoba jest objęta zabezpieczeniem społecznym, przyjęto zasadę państwa miejsca wykonywania pracy (*lex loci laboris*).

Migracje są szczególnie trudne dla osób bardzo mobilnych, które często zmieniają miejsce pracy, a w konsekwencji często powinien zmieniać się system, któremu te osoby podlegają. Dlatego regulacje szczególne pozwalają dłużej pozostać w jednym systemie krajowym i dzięki temu uniknąć utrudnień, przede wszystkim administracyjnych. Czasami wchodzi w grę dodatkowe uwarunkowania, np. w przypadku tzw. delegowania pracowników postanowienia traktatów akcesyjnych do UE wprowadziły okresy przejściowe dla podejmowania zatrudnienia, ale nie dla świadczenia usług. Podczas tych okresów okazało się, że jest to rozwiązanie wygodne dla zainteresowanych, a więc trwałe. Spotkało się z reakcją w doprecyzowywania warunków delegowania, głównie dla ochrony rynków pracy i systemów zabezpieczenia społecznego.

Głównym celem regulacji jest zapewnienie migrantom odpowiednich świadczeń. Dla osób zainteresowanych polskimi rentami szczególnie ważny jest dotyczący hiszpańskiego systemu wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie C-282/11 Salgado González. Wynika z niego, że elementy obliczania wysokości świadczenia powinny być dostosowane w celu uwzględnienia faktu, że dana osoba wykonywała prawo do swobodnego przepływu. Polskie przepisy nie czynią tego w dostatecznym stopniu.

DR M. SUPERA-MARKOWSKA, WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersytetu Warszawskiego

PROBLEMATYKA PODATKOWA SAMOZATRUDNIENIA I INNYCH FORM WYKONYWANIA PRACY ZAROBKOWEJ W HISZPANII ORAZ W POLSCE

We współczesnym obrocie gospodarczym występuje olbrzymia różnorodność form prawnych wykonywania pracy zarobkowej. Można te formy pogrupować, wyróżniając dwie podstawowe kategorie: osób pracujących we własnym imieniu, na własny rachunek i na własne ryzyko oraz osób wykonujących pracę na rzecz innego podmiotu, w ramach prowadzonego przez ten podmiot przedsiębiorstwa lub innego przedsięwzięcia.

Ta pierwsza kategoria obejmuje osoby prowadzące własną działalność gospodarczą; ta druga – osoby nazywane zatrudnionymi i do której należą przede wszystkim pracownicy, ale także osoby wykonujące pracę w ramach umów cywilnoprawnych czy zatrudnienia administracyjnego, ustrojowego czy penalnego.

Formą wykonywania pracy zarobkowej, która cieszy się ogromną popularnością, w tym w szczególności w Polsce i w Hiszpanii, jest tzw. samozatrudnienie. W Polsce termin ten odnosi się do osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą; jednak status prawny samozatrudnionych może różnić się w zależności od kraju. W Hiszpanii termin ten należy rozpatrywać w kontekście instytucji pracownika autonomicznego (samodzielnego)/pracownika na własny rachunek (hiszp. *trabajador autónomo/trabajador por cuenta propia*) oraz przedsiębiorcy indywidualnego (hiszp. *empresario individual*).

Prawidłowe ustalenie formy zatrudnienia jest kluczowe dla odpowiedniego zakwalifikowania dla celów podatkowych uzyskanych z tytułu zatrudnienia dochodów i ich właściwego opodatkowania. Z uwagi na różne zasady dotyczące m. in. ustalania przychodów, rozliczania kosztów uzyskania przychodów czy właściwych stawek podatkowych przewidzianych dla dochodów z różnych źródeł, niektóre z form wykonywania pracy zarobkowej mogą się okazać bardziej atrakcyjnie podatkowo niż pozostałe; przykładowo w polskim systemie podatkowym samozatrudnieni – jako przedsiębiorcy – przy spełnieniu pewnych warunków, mają prawo do rozliczania się w ramach podatku tzw.

liniowego (z zastosowaniem proporcjonalnej stawki 19%) bądź płacąc ryczałt, podczas gdy dochód pracowników podlega opodatkowaniu podatkiem progresywnym według stawki 17% i następnie 32%. Pracownicy nie mają też prawa do odliczania rzeczywistych kosztów uzyskania przychodów, podczas gdy samozatrudnieni opodatkowani jako przedsiębiorcy mają taką możliwość. Atrakcyjność podatkowa samozatrudnienia - jako jedyna lub główna przesłanka wyboru takiej formy wykonywania pracy zarobkowej - może być przyczyną zjawiska tzw. fałszywego samozatrudnienia (hiszp. falso autónomo), któremu przeciwdziałać mają m.in. pewne regulacje podatkowe.

Przede wszystkim jednak warto pokusić się o refleksję, czy zróżnicowanie zasad i poziomu opodatkowania w zależności od formy wykonywania pracy zarobkowej powinno mieć miejsce w świetle konstytucyjnych zasad powszechności opodatkowania i równości (niedyskryminacji). Dodatkowo - w kontekście polsko-hispańskich stosunków gospodarczych - kwestie różnorodnych form wykonywania pracy zarobkowej i ich podatkowego ujęcia mogą kreować liczne problemy praktyczne wobec odmiennych regulacji w tym zakresie w Polsce i w Hiszpanii, które dodatkowo jeszcze może skomplikować problematyka międzynarodowego podwójnego opodatkowania.

Przedstawieniu zagadnień problematyki podatkowej samozatrudnienia i innych form wykonywania pracy zarobkowej w Polsce i w Hiszpanii poświęcony zostanie referat pt. Problematyka podatkowa samozatrudnienia i innych form wykonywania pracy zarobkowej w Hiszpanii oraz w Polsce.

ABOGADO SERGIO MARCO PÉREZ, PROFESOR ASOCIADO,
FACULTAD DE DERECHO DE LA UNIVERSIDAD DE MURCIA

DESPLAZAMIENTO TEMPORAL DE TRABAJADORES EN LA UNIÓN EUROPEA

I.-CUESTIONES LABORALES

1.-CLAVES: VISIÓN GENERAL

Concepto de expatriado. Marco normativo y jurisprudencial

2.-CLAVES: ASPECTOS LABORALES DEL DESPLAZAMIENTO

- A. Conveniencia de realizar pactos sobre ley aplicable
- B. Configuración práctica del desplazamiento
- C. Contenido de la Carta de Desplazamiento
- D. Salario regulador para el cálculo de la indemnización en caso de despido
- E. Naturaleza de la relación laboral
- F. Determinación del empleador

II.-SEGURIDAD SOCIAL

1.-ASPECTOS PRÁCTICOS FUNDAMENTALES

- o Convenios bilaterales y reglamentos de Seguridad Social internacional

2.- SEGURIDAD SOCIAL EN DESPLAZAMIENTOS COMUNITARIOS

- o Legislación aplicable
- o Reglamentos europeos de coordinación de los sistemas de Seguridad Social
- o Ejemplos prácticos

3.- SEGURIDAD SOCIAL EN EL ÁMBITO EXTRACOMUNITARIO

- o Convenios internacionales en materia de Seguridad Social
- o Seguridad Social en el ámbito extracomunitario en países sin Convenio bilateral.

III.- CASO PRÁCTICO.

ABOGADA NICOLETA TRIFAN RADU, NIRA ABOGADOS

LA PRIVACIDAD EN EL ENTORNO LABORAL A NIVEL EUROPEO: ESPECIAL INCIDENCIA DEL RGPD

Con la entrada en vigor del Reglamento 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo de 27 de abril de 2016 -RGPD o GDPR por sus siglas en inglés-, se implantó en la Unión Europea un marco más sólido y coherente para la protección de datos, procurando una regulación unitaria y consensuada sobre el tratamiento de los datos de carácter personal de las personas físicas. De este modo, las expectativas de defensa de la privacidad se han multiplicado en los últimos años, tomando conciencia los ciudadanos sobre la importancia de proteger su vida privada y datos personales, circunstancias que entendemos estrechamente relacionadas con el ámbito laboral. Sin embargo, el RGPD no regula del todo o específicamente este último aspecto, dejando en manos de los legisladores de cada Estado miembro la protección de los derechos y libertades en relación con el tratamiento de datos personales de los trabajadores en el ámbito laboral, señalando que ello, podrá ser establecido por normas específicas a través de leyes nacionales, convenios colectivos o de empresa.

En concordancia, cada Estado miembro posee la capacidad y deber de legislar, estableciendo normas específicas en materia de protección de datos en el ámbito laboral, despuntando al respecto, la aplicación dada por los Estados miembros de dicha prerrogativa y la problemática de no contar verdaderamente con una normativa homogénea en materia de protección de datos respecto de los trabajadores.

Hasta el presente, los Estados miembros han hecho un uso dispar de las cláusulas de apertura del RGPD referentes al tratamiento de datos en el ámbito laboral, algunos regulándolo específicamente en las normas de protección de datos y otros modificando únicamente las normas de derecho del trabajo, en correspondencia con la norma suprema del ordenamiento jurídico de cada uno y el ordenamiento jurídico de la UE. Y dentro de este contexto, el debate se centra en el equilibrio entre el derecho a la privacidad de un trabajador y el ejercicio del poder empresarial, así como la aparición de nuevos factores como las TIC y RRSS, materializado en la práctica en las tres fases de la contratación laboral: reclutamiento, relación laboral y finalización del contrato.

MECENAS KATARZYNA WĄSOWICZ, WASOWICZ ABOGADOS

WSPÓŁCZESNY ARBITRAŻ JAKO METODA ROZSTRZYGANIA SPORÓW W MIĘDZYNARODOWYM OBROTCIE GOSPODARCZYM

Arbitraż, jako alternatywna forma rozwiązywania sporów (ADR), jest w Hiszpanii coraz bardziej popularną formą rozstrzygania konfliktów w relacjach handlowych, szczególnie o zasięgu międzynarodowym. Świadczy o tym chociażby niedawne utworzenie nowej instytucji arbitrażowej, tzw. CIAM (Centro Internacional de Arbitraje de Madrid), stanowiący alternatywę dla ICC czy LCIA w wyborze przez strony instytucji arbitrażowej.

Niekwestionowaną zaletą rozwiązywania konfliktów w drodze arbitrażu jest nie tylko szybkość postępowania w uzyskaniu wiążącego dla stron orzeczenia, jednoinstancyjność postępowania czy fachowość arbitrów, ale przede wszystkim możliwość uznania lub stwierdzenia jego wykonalności na obszarze innego Państwa na podstawie Konwencji nowojorskiej z 1958 roku. Konwencja, której sygnatariuszami jest obecnie 168 państw, umożliwia przeprowadzenie egzekucji orzeczenia wydanego na terytorium innego Państwa praktycznie na całym świecie, sprowadzając postępowanie uznania i wykonania takiego orzeczenia do badania przez sąd państwowy czy odpowiada ono tylko i wyłącznie przesłankom natury formalnej, a nie zasadności samego roszczenia.

W postępowaniu arbitrażowym mamy do czynienia z wielopoziomowością przepisów, dotyczących samej umowy o arbitraż (ew. klauzuli arbitrażowej), przepisów procesowych, a także przepisów materialnych, które zostają zastosowane do rozwiązania kontrowersji. W sporach o zasięgu międzynarodowym wielokrotnie zdarzają się sytuacje, w których zastosowanie mogą znaleźć przepisy różnych państw na każdej z wymienionych wyżej płaszczyzn.

Coraz częściej spotykamy się z sytuacją, że regulacje prawne dotyczące samych zasad postępowania arbitrażowego (dot. min. doręczeń, terminów, wyboru arbitrów, udziału sądów powszechnych w postępowaniu, możliwości anulowania orzeczenia, itd.) w systemach prawnych różnych państw są do siebie zbliżone. Dzieje się tak za sprawą modelu tekstu jednolitego o arbitrażu, opracowanego przez Komisję Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL).

Tekst ten został przyjęty przez Hiszpanię, z nielicznymi poprawkami wprowadzonymi podczas jego legislacji, Ustawą o Arbitrażu w 2003 roku (Ley 60/2003).

Z drugiej strony, instytucje arbitrażowe, przed którymi wg. woli stron toczy się postępowanie opracowują wewnętrzne regulaminy dot. samego postępowania, natomiast prestiżowe organizacje o zasięgu międzynarodowym (takie jak np. International Bar Association) formułują listę „dobrych praktyk” oraz kodeksy etyki, które mimo że nie są wiążące winny być przestrzegane (tzw. soft law).

Owa wielowartstowość regulacji prawnych tworzy ciekawy obraz, gdzie nadrzędną cechą jest autonomia woli stron, co sprawia, że strony konfliktu mogą swobodnie kształtować zasady postępowania nie tracąc przy tym kontroli nad całym procesem rozwiązania sporu.

ÁNGEL PATIÑO AMOR, DOCTORANDO, FACULTAD DE CIENCIAS JURÍDICAS Y SOCIALES, UNIVERSIDAD DE CASTILLA - LA MANCHA EN TOLEDO

MÉTODOS ALTERNATIVOS DE RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS EN DERECHO ROMANO - ANALISIS HISTORICO Y CONCLUSIONES PARA EL SISTEMA MODERNO

El arbitraje en Roma surge, antes de organizarse la administración de justicia, como un medio de resolver conflictos entre particulares, pero cuando se atribuyeron las competencias jurisdiccionales a los magistrados la institución del arbitraje no desapareció.

Curiosamente, los romanos ya fueron conscientes de las ventajas que los métodos alternativos de resolución de conflictos suponían respecto del procedimiento ante los tribunales, como por ejemplo la agilidad o la economía. Este mecanismo para hallar soluciones a las controversias fue especialmente habitual en materias como la propiedad o la delimitación de los linderos entre las fincas.

El arbitraje en Roma se caracterizaba por una mayor autonomía de las partes y un mayor reconocimiento de la discrecionalidad arbitral que en el arbitraje moderno, en detrimento de la seguridad jurídica y de las garantías de los intervinientes. Este defecto de seguridad jurídica del que adolecía el arbitraje romano se vio aliviado en cierto modo en la época clásica, cuando se llevó a cabo una regulación más exhaustiva.

A pesar de estas diferencias, la experiencia romana tuvo una gran influencia en el desarrollo posterior de los métodos ADR. Así pues, el arbitraje compromisario podría considerarse como un precedente de la faceta contractual del arbitraje moderno. Asimismo, el Derecho romano, como el actual, ya limitaba la posibilidad de acudir al arbitraje cuando se trataba de materias que no eran de libre disposición para las partes.

En cuanto a la mediación, es de destacar que, en sus inicios, la figura del árbitro en Roma se asemejaba más a la de un mediador.

Desde la época romana se han ido produciendo numerosos avances en la expansión de los métodos ADR. En este sentido, han resultado de vital importancia las Recomendaciones del Comité de Ministros a los Estados Miembros del Consejo de Europa, así como el Libro Verde sobre

las modalidades alternativas de solución de conflictos en el ámbito del Derecho Civil y Mercantil y la Directiva 2008/52/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de mayo de 2008, sobre ciertos aspectos de la mediación en asuntos civiles y mercantiles.

Estos textos han supuesto, en el ámbito territorial de la Unión Europea, una importante integración, promoción y profesionalización de los métodos alternativos de resolución de conflictos en los ordenamientos jurídicos de los Estados Miembros.

No obstante, a pesar de las múltiples ventajas que ofrecen estos mecanismos a la hora de poner fin a las controversias, aún no se recurre a ellos con la frecuencia que sería deseable, siendo necesario continuar perfeccionando el sistema.

DRA. ALICIA VALMAÑA OCHAÍTA, PROFESORA TITULAR,
FACULTAD DE CIENCIAS JURÍDICAS Y SOCIALES, UNIVERSIDAD DE
CASTILLA - LA MANCHA EN TOLEDO

RELACIONES MERCANTILES EN ROMA ANTIGUA COMO BASE DEL SISTEMA MODERNO DE LA UE

El desarrollo de una sociedad provoca el nacimiento de nuevas relaciones comerciales a las que hay que dar una respuesta desde el punto de vista jurídico; normalmente, el espacio de tiempo que transcurre entre el nacimiento, desarrollo y expansión de una nueva institución y su tipificación o regulación suele ser bastante amplio, de ahí que sea frecuente que ante nuevas realidades económicas sea la doctrina científica o la jurisprudencial la que tome primero la palabra a la hora de calificar dicha relación, una vez analizada su naturaleza.

La discusión en torno a su naturaleza no es baladí especialmente cuando nos encontramos ante realidades económicas, tan frecuentes en nuestros días, que participan de las características de varias figuras contractuales típicas y que han dado lugar en la doctrina civil, fundamentalmente, a que se hable de contratos atípicos, contratos mixtos, contratos complejos y de las diferentes teorías para dotarles de una regulación concreta. Por eso, su consagración normativa no deja cerrada la discusión; es lógico: el Derecho es algo más que estricta técnica legislativa y el correcto encaje de las nuevas figuras, en este caso contractuales, en el ordenamiento jurídico exige una formulación teórica de la institución atendiendo a sus características fundamentales.

A lo largo de mi exposición presentaré algunas figuras romanas en las que encontramos precedentes claros de otras civiles actuales y de cuestiones que todavía hoy interesan desde el punto de vista de protección del consumidor con especial referencia a la responsabilidad por custodia.

DRA. MARÍA VALMAÑA OCHAÍTA, PROFESORA TITULAR,
FACULTAD DE DERECHO Y CIENCIAS SOCIALES, UNIVERSIDAD DE
CASTILLA-LA MANCHA EN CIUDAD REAL

SOSTENIBILIDAD Y LARGOPLACISMO EN LAS SOCIEDADES MERCANTILES ESPAÑOLAS

Recientemente, se ha aprobado en España la Ley 5/2021, de 12 de abril, por la que se modifica el texto refundido de la Ley de Sociedades de Capital, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/2010, de 2 de julio, y otras normas financieras, en lo que respecta al fomento de la implicación a largo plazo de los accionistas en las sociedades cotizadas. Dicha Ley modifica aspectos relevantes del Texto Refundido de la Ley de Sociedades de Capital pero, también, otras normas como la Ley del mercado de valores y su objetivo es transponer la Directiva (UE) 2017/828, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 17 de mayo de 2017, por la que se modifica la Directiva 2007/36/CE en lo que respecta al fomento de la implicación a largo plazo de los accionistas.

La Ley de Sociedades de Capital ha sufrido, desde su publicación, varias modificaciones importantes cuya política legislativa fundamental se correspondía con la necesidad de favorecer el buen gobierno corporativo (Corporate governance) procurando una mayor participación de los accionistas en las sociedades de capital, fundamentalmente en las cotizadas, donde se presentan notables problemas de agencia.

Así, las medidas legislativas han ido desde el intento de fortalecer la Junta general como órgano de participación de los socios, hasta la reforma reciente en la que destaca la idea de lograr una mayor participación de algunos protagonistas de la vida social, como son los inversores institucionales, que han ido adquiriendo una creciente influencia en las sociedades cotizadas españolas.

ABOGADO PABLO MOYA AZNÁREZ, LETRADO DEL ESTADO
MAYOR DE LA DEFENSA

DERECHOS DEL CONSUMIDOR: DESAFÍOS EN EL MARCO DE LA PANDEMIA COVID-19

La pandemia ha afectado directamente al tráfico jurídico en múltiples aspectos. Uno de los más relevantes es la protección y tutela de los consumidores.

En esta ponencia, de una forma sucinta analizaremos los tres primeros apartados del artículo 36 del RD-Ley 11/2020. Este confuso precepto no aumenta la protección del consumidor, sino que, al contrario, sujeta la eficacia de la resolución del contrato al transcurso de sesenta días sin que las partes lleguen a un acuerdo satisfactorio.

También analizaremos el ámbito de aplicación de la norma, el supuesto de hecho (el incumplimiento del empresario a consecuencia de las medidas adoptadas durante la vigencia del estado de alarma o la «nueva normalidad»), el régimen jurídico de la resolución contractual solicitada por el consumidor y la negociación durante sesenta días para intentar alcanzar un acuerdo.

Por último, intentaremos hacer una breve referencia al régimen de los contratos de prestación de servicios de tracto sucesivo, y la aplicación temporal de este artículo 36.

ABOGADO JESÚS MARTÍNEZ FÉREZ, PROFESOR ASOCIADO,
FACULTAD DE DERECHO DE LA UNIVERSIDAD DE MURCIA

RESPONSABILIDAD CIVIL DERIVADA DE ACCIDENTES DE CIRCULACIÓN TRASFRONTERIZOS

La libre circulación de personas y mercancías constituye uno de los pilares básicos y libertades fundamentales del proceso de construcción europea. En este contexto, la regulación armonizada del transporte transfronterizo por carretera entre los distintos Estados miembros de la UE, - al ser este el medio de locomoción más empleado - constituye la pieza fundamental para garantizar el pleno ejercicio de tales derechos y libertades.

En este sentido, el transporte por carretera, debido al espectacular aumento experimentado en las últimas décadas, se ha convertido en uno de los verdaderos protagonistas del denominado Tort Law o Derecho de Daños, lo que unido al elevado coste social y económico que comporta la siniestralidad en carretera (una media en torno al 2% del PIB de cada Estado miembro), ha centrado la atención de las autoridades europeas, con el desarrollo de numerosas iniciativas en materia de seguridad vial y en apoyo a las víctimas de accidentes de circulación.

La cruel realidad hace que cada año, se produzcan en la UE más un millón de accidentes de circulación por carretera - muchos de ellos transfronterizos -, de los cuales unas 250.000 personas resultan gravemente heridas y más de 22.800 fallecen en el accidente, según los últimos datos de 2019. Estas cifras nos deben hacer reflexionar sobre la importancia del asunto que estamos tratando y la imperiosa necesidad de que el legislador europeo ofrezca una regulación sin fisuras, que garantice a las víctimas y a sus familiares, la efectiva salvaguarda de sus legítimos derechos.

Con este propósito, la actividad normativa llevada a cabo por el legislador europeo ha variado, desde una concepción inicial, meramente protectora de los intereses particulares de cada uno de los Estados; pasando por el progresivo ajuste armonizador de las legislaciones en torno al seguro obligatorio del automóvil y la supresión del control en frontera; hasta la consagración del actual sistema garantista en favor del perjudicado, aunque sin que esto último, haya supuesto una equiparación real de los derechos de la víctima y de sus familiares, a nivel europeo.

En el plano extrajudicial, los avances en la tramitación y resolución de accidentes de tráfico transfronterizos han sido significativos en los últimos años, alcanzando un escenario notablemente eficaz, debido principalmente al impulso llevado a cabo por las directivas europeas en la materia, que han propiciado la creación y vinculación recíproca, de una serie de organismos nacionales de información, tramitación e indemnización a disposición del perjudicado, así como exigido el nombramiento de representantes de las aseguradoras en todos los Estados miembros de la UE.

Por otro lado, en el ámbito judicial se ha tratado de clarificar y ampliar los foros de competencia judicial internacional, a través del Reglamento Bruselas I -y su posterior revisión, Bruselas I bis-, y de la interpretación de sus normas llevada a cabo por el TJUE. Asimismo, en materia de ley aplicable a las obligaciones extracontractuales y por ende, a los accidentes transfronterizos, el Reglamento Roma II ha supuesto un auténtico texto con vocación unificadora y aplicación erga omnes, aunque en nuestro caso, la supervivencia del Convenio de La Haya de 1971, complica bastante el deseo de alcanzar una aplicación uniforme y exclusiva en todos los Estados miembros de la UE.

Por tanto, a lo largo de la presente ponencia abordaremos, sucintamente, el estudio de la competencia judicial y de la ley aplicable a los accidentes de circulación con elemento extranjero, así como los diferentes mecanismos supranacionales creados por los Estados europeos y la actitud normativa mostrada por el legislador europeo ante la necesidad de conjugar, en una Europa sin fronteras, la libre circulación de vehículos y el justo amparo debido a las víctimas de los accidentes de circulación y a sus familiares.

DRA. SILVIA VALMAÑA OCHAÍTA, PROFESORA TITULAR,
FACULTAD DE CIENCIAS SOCIALES, UNIVERSIDAD DE CASTILLA
- LA MANCHA EN CUENCA

FUNDAMENTOS DE LA RESPONSABILIDAD EN LA TRANSMISIÓN DOLOSA O IMPRUDENTE DE ENFERMEDADES GRAVES: LA CRISIS DEL COVID-19

Los delitos relacionados con la transmisión dolosa de enfermedades han ido desapareciendo de los Códigos penales europeos, en un proceso de despenalización que limitaba la tipicidad de estas conductas a aquéllas que eran constitutivas de lesiones o de homicidio. La dificultad de la demostración de la relación de causalidad en los contagios masivos circunscribía el tipo penal a contagios muy concretos, herederos del tradicional contagio venéreo, que en forma de transmisión del SIDA planeó en la mente del legislador y se concretó en la aplicación jurisprudencial de estas realidades.

La situación de pandemia creada por el COVID-19 ha hecho surgir un sentimiento de orfandad a la hora de dar respuesta a las muchas cuestiones que se plantean a la hora de establecer las posibles responsabilidades de personas físicas y jurídicas, de particulares y responsables políticos, en relación con los resultados de muerte, lesiones, privaciones y limitaciones de derechos, daños materiales y pérdidas económicas asociadas a las acciones y omisiones realizadas; responsabilidades que no sólo se situarían en el ámbito penal, sino también en el civil y en el patrimonial de la administración.

Los problemas con los que se encuentran los diferentes países de nuestro entorno para reprimir y castigar las transgresiones de las normas de salud pública que suponen un peligro concreto para los individuos y las comunidades van más allá de la posibilidad de tipificar las conductas a través de genéricos delitos de desobediencia o contra el orden público.

Por su parte, en España el análisis de la evolución normativa a través de la codificación, de estas conductas de peligro, es una buena muestra de la necesidad de revisar una vez más los instrumentos legales para abordar la situación administrativa y penal en tiempos de SARS COVID-19.

Hay que tener en cuenta que, frente a la extensión de una enfermedad con potencial mortífero

limitado, como la gripe estacional en cualquiera de sus variantes de los últimos años, en la presente pandemia ya no estamos ante un riesgo aceptable y que las restricciones a nuestros derechos fundamentales para controlar el contagio comunitario han sido las mayores en tiempos de paz del último siglo en las democracias occidentales. Parece razonable, por tanto, que el refuerzo administrativo y penal de la protección del cumplimiento de estas normas restrictivas de derechos guarde proporcionalidad con la privación y restricción de los mismos para la población.

En este trabajo se pretende delimitar los aspectos básicos en el establecimiento de la responsabilidad en derecho español, con propuestas de lege ferenda para abordar ésta y otras crisis similares que pudieran producirse en el futuro.

SŁAWOMIR JASIŃSKI, ABSOLWENT XVI EDYCJI SZKOŁY PRAWA
HISZPAŃSKIEGO

CHARAKTER PRAWNY UMOWY DZIERŻAWY W ŚWIETLE PRAWA POLSKIEGO I HISZPAŃSKIEGO

W świetle prawa polskiego, przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz lub prawo do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony albo nieoznaczony a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydzierżawiającemu czynsz. Dzierżawa jest zatem umową wzajemną a nadto posiada cechy odpłatności i konsensualności, nie stanowi zaś obciążenia ani rozporządzenia rzeczą.

Przedmiotem dzierżawy mogą być ruchomości albo ich części, nieruchomości albo ich części, prawa, czy też zbiory rzeczy lub praw. Rzecz stanowiąca przedmiot dzierżawy z natury swej musi przynosić pożytki a o uznaniu umowy za dzierżawę decyduje to, czy ich pobieranie stanowi zasadniczy cel umowy. Umowa dzierżawy może być zawarta na czas oznaczony albo nieoznaczony. W przypadku zawarcia umowy na czas dłuższy niż 30 lat, po jego upływie staje się umową zawartą na czas nieoznaczony, co ułatwia jej wypowiedzenie.

Czynsz dzierżawny jako essentialium negotii może być zastrzeżony w pieniądzech, świadczeniach innego rodzaju, ułamkowej części pożytków przedmiotu dzierżawy lub jej równowartości w pieniądzu. Dzierżawca nie może oddać przedmiotu dzierżawy w poddzierżawę ani bezpłatne używanie osobie trzeciej bez uprzedniej wyraźnej zgody wydzierżawiającego.

W hiszpańskim systemie prawa cywilnego, umowa dzierżawy ma bardziej rozbudowany charakter aniżeli w polskim porządku prawnym, albowiem zawiera się w jej ramach, obok dzierżawy dóbr materialnych i niematerialnych, konstrukcja jurystyczna nieznaną polskiemu systemowi prawnemu a mianowicie dzierżawa usług i dzieła.

Wydzierżawiający jest zobligowany do udostępnienia dzierżawcy władania rzeczą łącznie z pobieraniem pożytków na czas oznaczony w umowie dzierżawy. Dzierżawca posiada te same prawa, co korzystający z rzeczy i jest on zobligowany do ponoszenia kosztów dzierżawy w oznaczonym terminie, do używania rzeczy zgodnie z jej przeznaczeniem i ponosi także odpowiedzialność za utratę rzeczy, jeżeli miała ona miejsce z jego winy.

Na gruncie hiszpańskiego systemu prawa, wyróżnia się także tak zwaną „dzierżawę dzieła”, która ma miejsce, w sytuacji, kiedy jedna ze stron zobowiązuje się do wykonania pracy, podczas gdy druga strona zobowiązuje się zapłacić za nią oznaczoną kwotę. Istotą zaś odróżniającą dzierżawę dzieła i usług jest z kolei to, że podczas gdy dzierżawa dzieła obejmuje cel pracy, jej skutek bez względu na wysiłek włożony w trakcie jej powstawania, to z kolei dzierżawa usług stanowi jej przeciwieństwo – obejmuje bowiem cały proces kreacji, aktywności samej w sobie, niezależnie od tego, jaki będzie jej skutek.

JERZY LITWINOW, STUDENT WPIA UW

HISZPAŃSKI PODATEK DOCHODOWY OD NIEREZYDENTÓW – KONTROWERSJE I ICH ZNACZENIE W POLSKO-HISZPAŃSKICH STOSUNKACH GOSPODARCZYCH

Hiszpania jest jednym z nielicznych krajów w którym funkcjonuje specjalna ustawa prawa podatkowego w dziedzinie podatków dochodowych, która reguluje opodatkowanie nierezydentów od dochodów uzyskanych na terytorium Hiszpanii- hiszp. Ley sobre la renta de no residentes. Niestety taka sytuacja nieuchronnie prowadzi do dyskryminacji jednych osób względem drugich. Niektóre z jej form są dopuszczalne przez prawo, inne są zakazane na podstawie regulacji krajowych, unijnych lub międzyrządowych.

Jednym z przykładów dyskryminacji podmiotów z państwa Unii Europejskiej, w tym Polski, jest brak ulgi podatkowej przysługującej hiszpańskim rezydentom podatkowym dla nierezydentów wynajmujących nieruchomości będące ich własnością w Hiszpanii oraz pobierany podatek od nierezydentów z tytułu bycia właścicielem nieruchomości w Hiszpanii w której się nie zamieszkuje.

Hiszpania jest atrakcyjnym miejscem alokacji kapitału dla Polaków. Wobec coraz bardziej rosnącego polskiego pobytu będącego w stanie nabyć mieszkanie lub dom w Hiszpanii bariery prawno-podatkowe stanowią realną przeszkodę w swobodzie przepływu kapitału i ludzi. Polacy wyrażają zainteresowanie zakupem nieruchomości na terenie Hiszpanii w celu inwestycyjnym i wypoczynkowym. Regulacje hiszpańskie wprowadzają fikcję prawną polegającą na tym, że nieruchomości posiadane przez nierezydentów na pewno są wynajmowane a brak odnotowania tego faktu w rejestrach (np. złożonych deklaracjach PIT, przepływach na rachunku bankowych) jedynie świadczy o wynajmowaniu tych nieruchomości bez ujawnienia tego faktu wobec organów podatkowych. Te regulacje zostały wprowadzone w związku z kryzysem gospodarczym z 2008 r. i wobec poprawy sytuacji gospodarczej w 2019 r. stanowią niedopuszczalny prawnie (naruszenie zakazu niedyskryminacji ze względu na narodowość- art. 18 Traktatu o Funkcjonowaniu UE), niesprawiedliwy oraz nieefektywny mechanizm podatkowy.

Niesprawiedliwość mechanizmu polega na tym, jak już była mowa poniżej, że przesłanki jego wpro-

wadzenia ustały oraz na tym, że wysokość sankcji podatkowej przewidzianej za naruszenie obowiązku zgłoszenia, samoobliczenia (mówimy tu przecież o osobach fizycznych niebędących przedsiębiorcami i nieznanymi języka hiszpańskiego-sic!) i zapłaty podatku wraz ze złożeniem deklaracji. Niniejsza okoliczność jest obecnie przedmiotem postępowania wszczętego przez KE jako naruszenie zobowiązań traktatowych oraz była przedmiotem pytań prejudycjalnych sądów krajów Hiszpanii.

Wyjście Wielkiej Brytanii z UE tylko nasiliło problem oraz przyczyniło się do lawinowego wzrostu zgłoszeń obywatelskich naruszenia prawa UE przez Hiszpanię. Wobec tego ten temat znowu staje się aktualny i powinien zostać uwzględniony w konsultacjach międzyrządowych polsko-hiszpańskich oraz na forum unijnym.

CENTRUM PRAWA HISZPAŃSKIEGO I EUROPEJSKIEGO

W dniu 1 stycznia 2004 roku na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego przy wsparciu Polsko-Hiszpańskiej Fundacji Współpracy i Rozwoju rozpoczęło działalność Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego.

W ramach działalności Centrum utworzona została Szkoła Prawa Hiszpańskiego (obecnie trwa rekrutacja do XVIII Edycji SPH).

Ponadto do zadań Centrum należy między innymi:

- realizacja przedsięwzięć dydaktycznych i zajęć kursowych,
- realizacja wspólnych prac oraz projektów naukowych i badawczych z zakresu prawa europejskiego i innych,
- przygotowywanie wspólnych analiz, raportów i rekomendacji wskazujących na możliwość wykorzystania doświadczeń hiszpańskich w działaniach na rzecz harmonizacji prawa,
- opracowywanie wspólnych publikacji naukowych, przedsięwzięć wydawniczych oraz wymiany informacji,
- organizowanie wspólnych seminariów i konferencji,
- wymiana studentów, doktorantów i pracowników naukowych.

Zadania powyższe mogą być realizowane z udziałem i w porozumieniu z innymi uczelniami oraz jednostkami krajowymi i zagranicznymi.

Więcej informacji o działalności Centrum oraz bieżących i planowanych wydarzeniach:

Kontakt:

Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warszawski
Collegium Iuridicum III
ul. Oboźna 6, pokój 2.04,
00-332 Warszawa

Https: Centrum Prawa Hiszpańskiego i Europejskiego - WPiA (uw.edu.pl)

Email: sph@wpia.uw.edu.pl; m.supera@wpia.uw.edu.pl

FB: <https://www.facebook.com/Centrum-Prawa-Hisza%C5%84skiego-i-Europejskiego-101196768505332>

CENTRUM PRAWA HISZPAŃSKIEGO I EUROPEJSKIEGO

XVIII EDYCJA SZKOŁY PRAWA HISZPAŃSKIEGO ZAPRASZAMY DO UCZESTNICTWA!

Studia w Szkole trwają dwa semestry. Zajęcia odbywać się będą na Wydziale Prawa i Administracji UW w wybranych tygodniach w systemie zjazdowym w: czwartki i piątki w godzinach 16.00-20.00 oraz w soboty w godzinach 10.00-14.00 w 9 modułach:

- *Prawo konstytucyjne (Derecho constitucional)*
- *Prawo cywilne (Derecho civil)*
- *Prawo handlowe (Derecho mercantil)*
- *Prawo finansowe (Derecho financiero)*
- *Prawo administracyjne (Derecho administrativo)*
- *Prawo pracy (Derecho laboral)*
- *Prawo karne (Derecho penal)*
- *Prawo procesowe (Derecho procesal)*
- *Prawo Unii Europejskiej (Derecho de la Unión Europea)*

Po zakończeniu wykładów w ramach każdego z 9 modułów Studenci będą mogli wziąć udział w części ćwiczeniowej zajęć do każdego modułu. Ćwiczenia będą się odbywały on-line w wymiarze 4 razy po 1 godzinie do każdego modułu zgodnie z harmonogramem podanym na pierwszym zjeździe w wybrane czwartki i piątki w godzinach 18.00-19.00.

Studia przeznaczone są dla studentów i absolwentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, innych wydziałów UW oraz zainteresowanych studentów lub absolwentów innych uczelni wyższych.

Szczegóły dotyczące rekrutacji na rok 2021/22 znajdują się na stronie:
bit.ly/SzkolaPrawaHiszpańskiego

Odwiądź nas na Facebooku:
fb.com/Centrum-Prawa-Hisza%C5%84skiego-i-Europejskiego-101196768505332

CENTRUM
PRAWA
HISZPAŃSKIEGO
I EUROPEJSKIEGO